

Franca Ferdinanda odkazala posebnemu odseku. Čehi so protestirali, da bi državni zbor sklepal o tacihi stvareh. V sredo je prišla zbornica do velike debate. Češki in poljski poslanci so predlagali, naj se odgovori na prestolni ogovor s posebno adreso. Socialni demokratje so predlagali, naj se otvori samo debata, nemške stranke pa, da naj se odgovori samo z izjavo lojalnosti. V debato so posegle vse stranke. Za Slovence je govoril dr. Ferjančič. Debata je bila mestoma prav burna, a predlog na adreso je bil odklonjen in sprejet Bärnreitherjev predlog na izjavo lojalnosti. Državni zbor bode zboroval do 22. marcija. Zasedanje prekine po volitvi delegatov in kvotne deputacije. Državnemu zboru slede zasedanja deželni zborov; po zaključku istih pa se snide zopet državni zbor. Delegaciji se skličeeta spomladi.

Krvava volitev na Ogrskem. — Dne 6. t. m. je v sedmograškem mestu Máros Vasarhely dopolnilna volitev poslanca na mesto umrlega Lukácsa in na mesto dosedanjega poslanca Bernedy-ja, ki je imenovan mestnim glavarjem. V prvem volilnem okraju se je vršila volitev brez posebnega razburjenja, drugače je bilo v drugem volilnem okraju, kjer je hotela prodreti neodvisna stranka s svojim kandidatom Bedohazyjem in je z njim tudi prodrla z večino 10 glasov. Ker se liberalcem, ki so večinoma judje, ni posrečilo prodreti s svojim kandidatom, jih je to tako razkačilo, da so pričeli najsureveje izgrede. Ljudstvo pa se ni dalo ukazovati od židov in je vrnilo šilo za ognilo. Nastopilo je orožništvo, a isto ni ščitilo ljudstva, marveč židovske zlosilnike in je jednostavno streljalo med ljudstvo, pri tem so obležale mrtve štiri osebe, šest pa je bilo ranjenih. Zaradi teh dogodkov so bile stavljen v ogrski zbornici burne interpelacije na vlado, katera pusti, da se na Ogrskem s prelivanjem krvi izvaja „prosta ljudska volja“. Poslanci so zahtevali strogo kaznovanje orožnikov in provzročiteljev izgrede. Bilo je v zbornici tako burnih nastopov, da se je bilo bati najhujšega. Vlada je obljubila vso stvar strogo preiskati in krivce kaznovati.

Srbija. — Na Dunaju je te dni umrl bivši srbski kralj Milan. Ne bomo pisali nekrologa temu možu, ki je sicer pridobil Srbiji neodvisnost in sebi kraljevsko krono, ki pa je svoji domovini in svojemu narodu nakopal toliko zla, da mu tega nikdar ne odpusti. Milanu je v zgodovini sojeno mesto mej najzavrženejšimi regenti. Za Srbijo je prav za prav sreča, da je Milan umrl, zakaj kdo ve, kaj bi bil ta mož še vse storil.

Poroka kraljice Viljemine Nizozemske. — Dne 7. t. m. se je vršila v Haagu na Nizozemskem poroka kraljice Viljemine Nizozemske s princem Henrikom Meklenburg-Šverinskim. Poroka se je vršila civilno in sicer ju je poročil pravosodni minister. Amsterdamsko meščanstvo je novoporočencema darovalo krasen gala-voz, v katerem sta se po civilni poroki peljala v cerkev k cerkveni ceremoniji.

Španija. — Nekaj časa sem so v celi Španjski kar dan na dan primerjajo časih celo krvave revolte. Naperjene so zoper jezuite in druge redovnike, ter zoper žetina princezinje asturske, grofa Caserta. Te revolte zadobijo čedalje nevarnejši značaj in vse kaže, da se pripravlja republičanska stranka na izkoriščanje ljudske nevolje zoper duhovščino v prid republike.

Vojna v južni Afriki. — Kadar se Angležem slabo godi, takrat mislijo na mir. Tako tudi zdaj, ko jim gre v živo z operacijo Burov v Kapu. Zaporedoma se čujejo v angleški javnosti glasovi, ki svetujejo vladi, naj sklene mir. Zdaj se je celo oglasil neki jako vpliven državnik Clark, ki pravi, da vlada stori najbolje, ako začne postopati mileje nasproti Burom ter jim stavi pogoje za mir, katerih bi ne mogli odkloniti. Poglavitni pogoj bi bil, da ohranita Oranje in Transvaal svojo dosedanjo samostojno upravo pod angleško nadvlado, ter da se naj pomilosti vse one, ki so se udeležili

vojne. S tem predlogom, da bi morali biti zadovoljni Buri, ki so baje tudi že naveličani vojne. — Ali zdi se, da iz take moke ne bi bilo kruha, ker Buri hočejo imeti popolno svobodo ali nič, ker čemu bi bili toliko žrtvovali, da bi sklepali take dvomljive mirovne pogodbe. Tega pa Burom tudi ni treba, ker njihove čete so čile in zdrave, in nastopajo zmagovito proti Angležem. General Dewet se je zdaj združil z generalom Liebermannom in prodirata s 5000 Buri v Kap.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“.

Uresničila se je misel, osnovati samostojno strokovno društvo slovenskih trgovskih nastavlencev. Za sijajno uspelim ustanovnim shodom, ki se je vršil dne 25. novembra l. 1900 sklical je za slovenskega Merkurja neumorno delujoči pripravljalni odbor 1. redni občni zbor na nedeljo dne 3. t. m. Udeležba je bila navzlic mnogobrojnim predpustnim zabavam še precejšnja, vendar je bilo pričakovati večjega poseta samostojnih slovenskih trgovcev.

Občni zbor je počastil z udeležbo predsednik trgovske in obrtne zbornice itd. gosp. Josip Kušar, kakor tudi več odličnjakov slovenske inteligence. Tudi je bilo navzočih več zunanjih članov, mej katerimi omenimo le gg. J. Pfeiferja in J. Rantha, katera sta zastopala gorenjski trgovski naraščaj.

Predsednik tačasnega odbora gosp. Ferdo Krsnik je otvoril zborovanje s primernim pozdravom na predsednika trgovske zbornice, kakor tudi na vse navzoče osobito pa gorenjska zastopnika trgovskih nastavlencev. V svojem jedrnatem govoru je povdarjal pomen novega društva, katero bode skrbelo za strokovni in duševni napredek svojih članov; naglašujoč, da potrebuje naše trgovstvo izobraženih močij. Omenil je sklep trgovske in obrtne zbornice o ustanovitvi trgovske akademije, katerega naj vsak trgovski nastavljenec z veseljem pozdravlja. Velike koristi bode novo društvo z lastnim posredovanjem služb svojim članom. Govornik je navduševal navzoče k delovanju in pristopu k temu prekornem društvu, čigar naloga bode le varovati splošne interese trgovskih nastavlencev. Svoj govor je končal z iskrenimi besedami rekoč: „delajte, delajte in zopet delajte“! (Burno odobravanje in živijo klici).

Gosp. Pfeifer se na to zahvaljuje na pozdrav povdarjaje, da vlada veliko zanimanje in navdušenost za novo društvo po deželi osobito pa na Gorenjskem.

O tej točki dnevnega reda je poročal tajnik gosp. Železnikar razloživši pomenljivost delovanja tačasnega odbora do vstevšega dne. Odbor preskrbel je lepe društvene prostore v „Narodnem domu“ za nizko ceno. Nadalje poroča, da se je oglasilo 28 trgovskih nastavlencev iz Kranja, za kar gre zahvala gosp. J. Pfeiferju, kateremu zaori krepki „Živijo“. Iz poročila posnamemo, da se je dosedaj prijavilo 240 članov iz slovenskih po-

krajin; nadalje javlja tajnik, da je dež. vlada pravila potrdila. Tačasni odbor je tudi v imenu društva častital trgovski in obrtni zbornici k 50letnici njenega obstanka, ter pozdravil predlog, glede ustanovitve slovenske trgovske akademije, o katerem je temeljito poročal gosp. dr. V. Murnik. (Gospod dr. V. Murniku zadoni burno odobravanje). Poročevalec je tudi omenjal, da v kratkem razjasni temno trgovsko obnebo v novo društveno glasilo „Slovenski trgovski vestnik“, kateri kmalu izide; konečno je klical novemu društvu „rasti, cveti in razcvetaj se“. (Poročilo je bilo splošno odobreno).

Gosp. dr. Kušar izražal je v svojem laskavem govoru zahvalo pripravljenemu odboru.

Na predlog gosp. Rohrmanna so bili izvoljeni z vsklikom gg: predsednikom ces. svetnik J. Murnik, podpredsednikom Ferdo Kersnik in predsednikom društvene razsodišča dr. Karol Triller.

Z glasovnicami pa so bili izvoljeni v odbor izmed trgovskih nastavljenecv: gg.: A. Jagodič, F. Anderwald, J. Babnik, J. Derčar, J. Kessler, J. Kostevc, P. Majdič, F. Mulaček, A. Železnikar. Trgovci gg.: J. Jebačin, V. Rohrmann, J. Lavrenčič, A. Lilleg, L. Schwentner; podporni člani gg.: dr. J. Kušar, dr. V. Murnik, H. Lindtner; pregledovalca računov gg.: A. Gerkman in J. Rihar.

Pri slučajnostih se oglasi k besedi gosp. Železnikar, kateri pojasnjuje potrebo novega društva in žalostni dosedanji položaj trgovskih nastavljenecv v obče, ter povdarja važnost ustanovitve slovenske trgovske akademije za slovensko trgovstvo, nadejaje se, da se tudi trgovskim nastavljenecem uresniči pregovor „Per aspera ad astra“. (Govoru sledi živahno odobravanje).

Z jako krepkimi besedami je povdarjal gospod dr. Kušar pomen novega društva, kakor tudi ustanovitev trgovske akademije za napredek slovenskega trgovstva, ter predlaga povodom I. rednega občnega zbora, sledečo resolucijo:

Slavni občni zbor skleni:

„I. redni občni zbor slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani pozdravlja z odkrito radostjo sklep slavne trgovske in obrtne zbornice za Kranjsko, s katerim se je zajamčila ustanovitev slovenske trgovske akademije v največjo vspodbudo trgovstva slovenskega in največjega pomena za njegov naraščaj. Ob enem se naroča, da društveni odbor predstoječi sklep da na znanje slavni trgovski in obrtni zbornici; zagotavljajoč slednjo, da bode slovensko trgovsko društvo čim najbolj moralno in dejansko podpiralo to zadevno spremljenje in delovanje slavne trgovske in obrtne zbornice“.

Resolucija je bila jednoglasno sprejeta. (Govorniku sledi vsestransko odobravanje).

Gosp. J. Zupan je stavil predlog, da se v trajen spomin osnovanega strokovnega trgovskega društva pripravljalni odbor pusti in v pripomoček ustanovitve slovenske trgovske akademije predlaga nabiranje prostovoljnih prispevkov, na kar je gosp. L. Jeran nabral 86 kron.

Živahno pozdravljen gospod dr. V. Murnik je v daljšem, jako firem govoru razmotrival žalostni položaj Slovencev v obče, ter grajal lenobo, katero pasemo Slovenci po livadah narodne gnjilobe; konečno je povdarjal, da potrebuje novi trgovski „aparat“ duševnih delavcev in obževal one, ki nam radi prenapornega narodnega delovanja prezgodaj za vedno usahnejo. Vabil je vse na delo v dosego sijajnih uspehov. (Govorniku sledijo burni živijo klici in živahno odobravanje).

Pri odhodu predsednika trgovske in obrtne zbornice gosp. J. Kušarja se mu v imenu odbora za udeležbo opetovano zahvali gosp. Ferdo Kersnik, za kar se gosp. J. Kušar izražal, da bode deloval v prosep društva.

Občnemu zboru je došel od bratskega društva iz Zagreba sledeči brzozjav: „Slovensko trgovsko društvo „Merkur“.

„Želeči vašoj današnjaj glavnoj skupštini najbolji uspeh srdačno Vas pozdravljamo! Hrvatsko trgovačko društvo „Merkur“, Alexander podpredsjednik, Kossar tajnik.

Navdušenost je zavladata za tem do vrhunca, ko so udeleženci z ogorčenim srcem zapeli „Lepa naša domovina“; na kar je predsednik zaključil dnevni red občnega zbora, vabeč na složno delovanje v prid novega društva.

Opomba: Vsi gg. trgovci in trgovski nastavljenici, kateri so se do sedaj prijavili pismeno ali na pristopni poli se smatrajo kot člani in prejmejo v kratkem pristopnice. Ostali pa se vabijo, da se oklenejo prepotrebnega in za trgovinsko stalež velevažnega društva z nujno oglasitvijo po dopisnicah na „Slovensko trgovsko društvo Merkur“ v Ljubljani.

A. Ž.

Čiščenje vina.

Nekatera vina, posebno vina, katerim primanjkuje čreslovine, imajo lastnost, da se nočejo očistiti. Mnogokrat preteče leto, a vino je še vedno motno, dasi je tako vino sicer dobro, vendar nima nikdar one vrednosti, kakor bi jo imelo čisto vino.

Vzrok, da se vino moti, je večinoma beljakovina, ki se nahaja v vinu iz grozdja, loči se pa iz vina večinoma na ta način, da se spoji z vinsko čreslovino, a ta spojina se potem poleže na dno posode. Pa tudi z zrakom se veže ta beljakovina, zato vidimo, da postane vino po pretakanju motno. Tudi ta spojina se kmalu vleže in vino postane na to bolj čisto, nego je bilo pred pretakanjem. Ta način čiščenja je naraven in najbolj priprost. Čim večkrat tedaj vino pretočimo, prej se nam učisti.

Vsako vino pa se ne učisti na ta naravni način ali pa se čisti prepočasi, zato se oprijemlje umni kletar umetnih sredstev, da svoj namen prej doseže.